

da l'any 1408 (i començades el 1337). Llegeixo d'*Arrosse* en el facsímil de l'original, r. 7f. (publ. BCEC 1904, 181; RFE iv, 27n.1). Era St. Quirze de *Rose*, una hora més avall de Son, segons la monografia de la Vall per Morelló, 38, 206.⁴ La tradició era que aquest poble havia desaparegut a conseqüència d'una pesta. Suposo que quedaria l'edifici o ruïnes de l'esgl., Sant Quirze, i que aquestes (conegudes encara popularment amb el nom del sant, sense el determinatiu) és el que permetia localitzar-lo.⁵

(AR)RUDA. Nom que pren el riu Garona des de les seves fonts en el Circ de Saboredó, fins a Tredòs. També diuen «la Garona de Ruda». Crec que prové també de la present arrel basca ARR- 'aspres'. Però probablement no com a derivat sinó compost, dissimilació de ARR-UR-A 'l'aigua dels Aspres', format amb el basc UR 'aigua' (que ha donat també el nom del *Re-ur* el riu d'Ur a Cerdanya).

¹ *-treba* és indoeuropeu; i *Praestamarci* ha estat interpretat com sorotàptic. Com que allà hi ha també el *Artabri* que hom mira com a cèltic, no podem destriar netament en tot això quina part hi hauria d'ibèric o celtibèric. — ² Nom repetit en una altra comarca, el Berguedà, *Castell de Roset*, que ja figura a l'*Acte SdUrg.* de 839, citat allí com *Roseto* entremig de Vilada i *Castell de l'Areny* (PPujol, núm. 230). — ³ Descarto alternatives etim. que s'han sug-

¹ Descarto alternatives etimològiques que s'han suggerit. No té cap base la suggerència de Rohlfs (*Le Gascons*, 30) que *Arròs* vingui d'un NP *Arro*: pura arbitrariedad, obeint al seu inveterat prejudici antroponimista. Més seriós fora imaginar que vingués d'una estructura ovalada o circular del caseriu d'un poble (*Vila-rodona*, CORTE ROTUNDA > *Quatretonda*): recordant-nos del nom basc de l'ou', que oscil·la entre *arraultze/arrauntza/arroitze/arrultze* en els diferents dialectes, com especifiquen Azkue i Mitx. (*Fon.* 96 i ss.); aquest dóna *au* com a forma etimològica, però no acaba de decidir-se per negar (o acceptar) que la *-n/-l-* de la major part de les formes sigui antiga o accessòria. En l'alternativa més favorable, un ètmon pre-romà *-auçe* es podria pendre en consideració com a base fonètica de *-òç* català, però no de *-òs* occità ni de *-ós*, que alterna en català amb l'altra terminació *-òs*; i restarien encara

altres diversos grups fonètics a eliminar: per poc antigues que siguin aqueixes *n* i *l* implosives, sembla que la romanització duria llavors naturalment a un *-aólçe* o *-aõñçe* amb dièresi i dissillabisme; i d'altres. En tot cas la dualitat suffixal *-òs/-òs* demostra que això és un sufix, i per tant és ocios cercar explicació pre-romana per a res més que l'arrel comuna *-ARR-*. Un altre camí etimològic el suggeriria el fet que en el dept. Gers *Arròs* sigui el nom d'un riu, afl. dr. de l'Adour, en el qual desaigna prop de Riscle. ¿Seria, doncs, un deriv. de l'oc. ant. *arrosar*, fr. *arrosier*? Però ho descarto, vist que aquest caràcter hidronímic no tindria base en cap altre dels noms estudiats, i tampoc està d'acord amb la *õ* llarga i tancada del cap de família ll. *rõs/rõris* 'rosa-

da' (comprovada en tants poetes com Virgili, Lucreci, Ovidi etc.), i *ros* en rima de tancada en alguns trobadors. — ⁴ En les meves enq. de 1958-59, encara algun vell em parlà de l'antic *Sant Quirze de Rose*, situat prop de Jou (ço que ja lliga amb la situació indicada per Morelló). Pronuncià *řõze*, però ja no tenia record segur quant a *s* o *z*. — ⁵ S'ha pensat (jo mateix i crec que d'altres) si s'ha d'identificar amb *Arro(s)se* el nom d'una parròquia *Assor* que l'*Acte SdUrg.* 839 enumera entre *Jovo* i *Sonne*. Però és clar que aquesta seqüència només prova que era una localitat de la vall d'Àneu, i fóra excessiu deduir-ne que el lloc fos entremig d'aquests dos pobles; la forma exacta del mot és *Assor* (no pas *Assorr*, com digué PPujol), en la còpia del *Liber Dotaliorum* del S. XII, com vaig constatar jo mateix el 27-ix-1963, de visu, en el manuscrit. Quant a la identificació dels dos noms, no la crec prou fundada: una tal metàtesi seria ben violenta. Més aviat creuria jo que hi ha relació amb *Sorpe*. És sabut que *-PE* és variant basca de la postposició *-BE* 'sota de'. Car *Sorpe* (1260 alt.) és un poble situat força més fondo que *Son* (uns 1400 alt.), a l'altre costat de la vall, enfront l'un de l'altre. *SOR-PE* podria ser, doncs, sota o més avall d'*Assor*. Descarto aquí un altre concebible enllaç etimològic, amb *Rouze* poble de l'Aude entre Atsat i Queragut: té tot l'aire de ser un duplicat del nom del riu RÖDÄNOS de Provença i Lionès. Si és un mot celtoide, això no xoca gens a l'Aude (on vaig poder identificar tants NLL cèltics en el meu treball de *Btr. z. Nfg.* 1973, 262ss.). Però no sols fóra inaudit un celtisme a la vall d'Àneu, vist el «paisatge toponímic» d'aquesta vall, perquè fonèticament *-d > -z*, evolució normal en llgd., fóra ben anòmala a l'alt Pallars. En fi és possible que amb *Arrosse* hi hagi continuïtat, o almenys parentiu radical i etimològic amb *Roses* pda. de terres del te. de Baïasca (poble situat 12 k. riu avall de Son (però també a la dr. del riu Noguera), que trobo consignada en el cpbr. de Rialb a. 1602, f^o 85r^o). Molt més lluny, però, també hi podria haver alguna afinitat etimològica: *Rausal*, barranc i pda. del te. de Cardet, a la vall de Bof.

Arric: *Puig-de-Ric* turó avançat de la Serra de Rocacorba (Gironès), damunt Biert (XLIV): del NP germànic HARI-RIK (Först. 577), i en documents nostres el NP *Eregeric* a. 915 (Mas, *N. Hi. Bi. Bna.* iv, 271).

Arriello, Mas d'~, Vilafranca del Maestrat (XXIX, 43.19): nom mossàrab equivalent dels catalans *Riells* (*del Fai, Riells de Montseny*) 'regue-ró'.

L'Arrif. Un lloc anomenat *La Rif*, en el te. de Morvedre, segons doc. de 1273 (MtzFdo., *Doc. Val. ACA* I, 1664). Avui és *Séquia de l'Arrif* (xxx, 27.17). Però devia haver-se aplicat a una zona més considerable